

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 73. szám

2014/12.

Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztők:

Tóthpál Tamás

(tothpaltamas@gmail.com)

Pál Gyöngyi

TURISTASÁGI, FÜRDŐÜGYI és NÉPRAJZI FOLYÓIRAT.

Borforralás, hófödte tájak – évváró túrák decemberben

PÁL GYÖNGYI

Több mint 20 éve minden évben Szilágyi András megszervezi a hagyományos borforraló túrát a Bácsi torok egyik tisztásán. A decemberi esős hetek után reméltük, hogy a hét végére szép idő lesz (így mutatták az előrejelzések), de nem így alakult, legalábbis nem ezen a szombaton, december 13-án. Reggel 9 órakor indulás a Törökvágás tetejéről a Bácsi-torok felé, összesen 12-en gyűltünk össze Szilágyi András túravezetővel, a többiek Márton Erzsikével a 31-es autóbusszal jönnek Kisbácsig, ők 10 órakor indulnak. A Hója fái közt sűrű köd fogad, az utak sárosak az esőzésektől, kiérünk a legelőre, ott is mindent elborít a köd, alig 2-3 méterre, ha látunk, megyünk a fehér semmiben. A Bácsi-torok közelében ez az ijesztő, furcsa környezet az erdővel kapcsolatos paranormális jelenségeket juttatja eszünkbe, talán meg sem lepődnénk, ha előbukkanna egy kis zöld emberke vagy valami furcsa repülő tárgy, de ezúttal nem történik semmi. Körülöttünk minden csendes és mozdulatlan, annál inkább gondot okoz a bakancsokra és gumicsizmákra tapadó sár, amely megsokszorozza a cipőnk súlyát. Dél előtt 11 órára megérkezünk a mindenkor borforraló tisztásra. A köd nem szállt fel, sőt még mintha sűrűbb lenne, most már valószínűleg ilyen is marad egész nap. Gondot okoz a tűzgyújtás is, a sok eső után nem kapunk elég száraz fát. Végül csak sikerül, és meggyúl a tűz, sokat számít a sokéves tapasztalat, és felkerül az üst a borral. Közben megérkezik a 31-es autóbussztól a népes csoport Márton Erzsébet túravezetővel. Több mint negyvenen vannak. A tűz mellett, a

parázszon szalonnát és kolbászt sütünk, aki nem, az az otthonról hozott szendvicset fogyasztja el. A zord hideg ellenére kellemes a hangulat, közben felforr a bor, és megjön a nótázó kedv is. Az idő kellemesen telik, de déli 2 óra körül már készülődünk hazafelé, a tüzet eloltjuk, és fíkaronyi szemetet sem hagyunk magunk után. A téli napok rövidék, hamar sötétedik, egyesek a Hajtás-völgy és a Donát út felé indulnak hazafelé, mások a Bácsi-torkon keresztül, az autóbusz megállóhoz.

Másnap, december 14-én reggel mikrobusszal indulunk a szintén hagyományossá vált enyedi borkostolóval összekötött Kőköz-szorosí kirándulásra. A túrát Vlád Pál vezeti. A ködös szombati nap után már nem is remélünk jobb időt. Talaly is zord, ködös napon jártunk végig ezt a túrát december közepén. Vasárnap reggel még sötétben indulunk, ilyenkor még csendes a város, néptelenek az utcák, meglep, hogy nincs köd és látszik a hold, egész biztató kezdet erre a napra. Szokás szerint a Flip előtt találkoztunk 8 órakor, 22-en gyűlünk össze. Mindenki pontosan ott van. Tordaszentlászló irányába indulunk, elhagyjuk Alsójárát és a Járapatak völgyét, az Aranyos völgyében Borrévnél letérünk Torockó felé.

Az Európa Nostra-díjas falu a legszebbnek tartott erdélyi település. A község felett emelkedik a háromcsúcsú Székelykő hatalmas sziklabérce, jellegzetes formája miatt itt kétszer kel fel a nap. Először pirkadatkor, aztán hirtelen eltűnik az 1130 m magas Székelykő mögé, majd ismét előbukkan. Még elérjük a második napkeltét. Megállunk egy fél órára a falu köz-

A SZERZŐ FELVÉTELE

Borforraló túra a Bácsi-torokban

pontjában, megcsodáljuk ezúttal is a fehérre meszelt, lenyűgöző szépségű, jellegzetes polgári házsorát, a vajort, melynek víze csillog a reggeli napsütésben, visszatükrözve a környező házak képét és a kék eget. Napfény és kék ég, szinte hihetetlen ez a változás, ez több mint amit reméltünk erre a napra.

Torockóról a 12 km-re levő Kőköz-szorosba megyünk Torockószentgyörgyön (Coltești) és Torockógyertyános (Vălișoara) falvakon keresztül. A Kőköz-szoros (Cheile Aiudului) vagy Cheile Poienii) természeti szépségekben gazdag több mint 2 km hosszú sziklaszoros, a Torockó–Nagyenyed közötti országot itt 250 méter magas, sima felületű sziklafalak között vezet. Itt folyik keresztül az Enyed-patak. A patakmederben végig a sziklákról leszakadt nagy mészködarabok alakítottak ki rengeteg kis zubogót. A sziklaszoros egyik oldalán egy évek óta építés alatt álló, várkastély kiné-

zetű épület áll, amelyben hittel és vendéglő működik. A kastély óre, egy szép nagy farkaskutya régi barátunk, most is hűségesen elkísér sétánkra. Elindulunk a piros ponttal jelzett ösvényen, az épülettől déli irányba az információs táblákkal ellátott tanösvényen, az út fokozatosan emelkedik, több kilátópontot érintünk, amelyekről ezúttal ragyogó napfényben és teljes pompájában csodálhatjuk a szoros meredek sziklafalait. Enyed felé a völgyet vastag felhőréteg takarja, mint egy óriási hófehér tenger, felette ragyogó napsütés. Kihasználva a remek időt, egy rakás fényképet készítünk.

Időnk még bőven maradt, ezért felmegyünk Nyírmezőtől (Poiana Aiudului) az Inzelpatak völgyén a Butánkő (1056 m) alá, itt kocsink leparkol egy vízesés közelében, a Drăgoiu-patak völgyében. A Kőköz-szoros napfényes ösztutó után itt már a bedellői tél fogad, és 8–10 cm-es a hó. Gyalogosan nekivágunk egy

meredek oldalnak, egy nyeregbe jutunk, ahonnan a Butánkő két-tós csúcsa megközelíthető, elhagyunk egy kőkeresztet és a csúcs előtti tisztásra érkezünk. Rendkívüli látvány fogad, a nap bevilágítja a torockói völgyet és a Székelykő sziklatömbjét. A látvány annyira lenyűgöző, hogy még a csúcs megmászásáról is lemondunk, pedig már ott vagyunk alatta, de talán már nem is futná az időnkéből, hiszen a téli napok nagyon rövidék. Rövid ebédszünetet tartunk szélvédett helyen. Az evésről meg is feledkeztünk, annyira leköttették figyelmünket a látványok. A Bedellő felett komor felhők gyülekeznek, talán még havazni is fog. Elindulunk lefelé a havas, csúszós hegyoldalra, szembe velünk a Pilis (1250 m) piramis alakú csúcsa magaslik ki a havas csúcsok közül. Visszatérünk a mikrobuszhoz és indulunk Nagyenyedre, ahol a rövid kóstoló meggyőző: feltöltöttük az ünnepi bortartalékainkat az enyedi pincéből.

Kirándulás az Igeni-tóhoz

P. GY.

A szép őszi tájakat keresve november 9-én az Igeni-tóhoz kirándultunk. Reggel 8-kor indultunk Tövis felé. Áthaladtunk a XVIII. századi műemlék református templomáról híres Magyarigenen (Ighiu). Utunkat Igenpataka (Ighiel) felé folytatuk, mely nevét patakjáról kapta. A falut elhagyva 10–12 km hosszú, szép patak völgyön jutottunk fel a 950 m tengerszint feletti magasságban levő tóhoz, az erdei út sajnos elég rossz állapotban van, keményen próbára tette a kocsikat: jó része kőves és több mint 600 m az emel-

kedő. Az utolsó szakaszt sétálva tettük meg, így jobban szemügyre vehettük a tájat és könnyítettük a sofőr munkáját.

A Igeni-tó a Torockói-hegység egyedi tava, csodálatosan tisztavízű, természetes elzárodás során jött létre, akárcsak a Gyilkos-tó. Kékeszölden csillogó vizében halak úszkálnak, partján vadászház, a kommunista hatalom főembereinek egykori nyaralója. A tó területe 5,26 hektár, kialakulását a hegy beszakadása okozta. Vízfolyásokon kívül két karsztforrás is táplálja. A tó partján bal irányba folytatódik az út. Az Igeni-tó tengerszint feletti magassága 950 m, innen

1200 m-re kellett felkapaszkodni a Csumorna-plató elnevezésű karsztfennsíkra. Tavasszal a fehér hóvirág és a lila sáfrány szemet gyönyörködtető szőnyegként borítja el az erdő talaját. Fenn a platón van a Kápolnás (Bisericuța)-barlang, az út bal oldalán emelkedik a Băieșuluidomb (1300 m) és jobb oldalon a Piatra Arsă-csúcs (1306 m). A Csumorna-tető fontos turista-utak kereszteződési pontja. A piros sáv a leghosszabb gerinc út, amely észak-déli irányban járja végig a Torockói-hegyeket 75 km hosszban. Kolozsvárról indul, a Bükkön keresztül, elhalad a Túri-hasadék peremén, át-

megy a Tordai-hasadékra, onnan a Kápolnás-tetőn keresztül Sinfalva, Várfalva érintésével a Székelykőn át Torockóra vezet. Innen a Bedellői-platón át a Remetei-sziklaszorosba jut, majd a Csáklya völgye, Bulzkő, Kecsekő után érkezik a Csumorna-platóig. A sárga kereszt jelzés Kisompoly falu felett kezdődik, átmege a Kisompolyiszoroson, elég nehezen követhető. Az Igeni-tó partjáról, a kék kereszt jelzéssel együtt felvezet a Csumorna-platóra, ahol a nagy tisztáson találkozik a piros sáv jelzéssel, átvág a karsztplatón és levezet a Kis-Gáld-patak völgyébe. A kék kereszt jelzés

Igenpataka falu felső végétől indul, eljut az Igeni-tó területére, onnan a Csumorna-platóra, majd nyugati irányban folytatódik a Dombó csúcsra (1369 m), végül Zalatnára ereszkedik be.

Igenpatakán az út mentéről egy ősi népi mosógépet is megfigyelhetünk: a kis patak vizét magáról bevezetik egy kosárszerű szerkezetbe, és a víz itt mosószer nélkül patyolattá varázsolja a belerakott szőnyegeket, takarókat és ruhaneműt. Hazafelé ugyanazon az útvonalon mentünk Magyarigen felé, Enyednél eltértünk, és rövid megállót tartottunk a csodálatosan szép Kőköz-szorosban.

A kolozsvári EKE 2014-ben és 2015-ben

■ Az év vége a számadások ideje. Alig tudjuk elhinni, hogy megint elrepült egy év. Mint-ha csak most indultunk volna neki 2014-nek, tele tervekkel és reményekkel. Ezeknek egy része megvalósult, de bőven maradt munka az eljövendő évre is. A régi, immár klasszikusnak számító tevékenységeinket tovább folytattuk. Együtt ünnepeltük meg az új évbe való átlépést a szilveszteri mulatságon. Továbbra is nagy sikernek örvendett a bükki józanító túra, a farsangi multság, a magyar szolidaritás tüze, a borforraló túra, a Mikulás-túra, az enyedi borkóstoló túra. Székely Lavotta változatlan energiával vezeti minden szerdán a „Testet épít, lelket szépít a természetjárás” mottója alatt futó bükki túráit. Szombatonként Márton Erzsébet a bácsi szoros környékére szervez rendszeresen kirándulásokat. A havi közgyűléseket Mezei Elemér

túraösszefoglaló vetítése teszi színesebbé. A fotó-szakosztály Bozsoki Adrienn irányításával három fotókiállítást szervezett az év folyamán. A kolozsvári EKE legnagyobb szabású rendezvényén, a Jókai Mór Teljesítménytúrán több mint kétszázan vettek részt, köztük franciák, németek és több mint 50 magyarországi. A Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúra, valamint a kerékpáros Vasvári Pál Emléktúra lebonyolítása is sikeresnek mondható. A Szabadság napilap mellékleteként megjelenő, saját lapunknak tekintett Erdély Tóthpál Tamás és Pál Gyöngyi lelkes munkájának eredményeképpen immár 6. éve jelenik meg.

2013 végén sikerült egy ingatlant vásárolnunk és telekönyvezzünk Csucsán. A javítási munkálatok Bagaméri Tibor irányításával szinte azonnal megkezdődtek. Ez év folyamán, saját erőforrásainkból és a Bethlen Gábor Alap hathatós támogatásának köszönhetően a munkálatok felgyorsultak. A tetőszerkezetet kijavítottuk, csatornát, kerítést szereltünk, kívül-belül lefestettük az épületeket, kemencét, ágyakat és matracokat szereztünk be, így most több mint 20 személynek tudunk szállást biztosítani. A májusi EKE-napokat itt tartottuk meg, a váradi EKE-osztállyal közösen közel 180-an vettek részt a háromnapos rendezvényen.

Nagy érdeklődésnek örvendenek a Veres Ágnes kezdeményezte babatúrák, a Szima Márton vezette kerékpáros túrák. Újraindultak az autóbu-

szos honismereti kirándulások Kovács D. Zsuzsa vezetésével, míg Vas Géza melegfürdő túrákat szervez Gyulára. Az elmúlt év folyamán elindult egy fiatalítási folyamat, közel 50 új tagtárssal bővült a kolozsvári EKE. Nagy lendülettel folynak a magashegyi túrák, hazánk tizennégy 2500 méteresnél magasabb csúcsának felére sikerült 2014-ben feljutni. A legfiatalabbak megszervezték az EKE focicsapatát. Facebook oldalunknak 1500 követője van. A Bethlen Gábor Alap támogatásával folyik az új honlapunk elkészítése.

Maradt munka az elkövetkező esztendőre is. Szeretnénk befejezni a csucsai ház javítási munkálatait úgy, hogy jövő év közepétől kulcsosházként működtethessük. Meg kell találnunk a módját, hogy a fiatalokat jobban bevonhassuk szervezetünk életébe. A természetjárás és honismeret kissé háttérbe szorította a környezetvédelmet, a jövőben nagyobb szerepet kell vállaljunk ezen a téren is.

Az EKE tevékenysége csapatmunka. Ebben a munkában sokkal többen részt vettek, mint akiknek a nevét helyszűke miatt itt megemlíthetném. Szeretném megköszönni mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy a kolozsvári EKE élete színesebbé, gazdagabbá váljék. Ugyanakkor minden tagtársunknak és szimpatizánsunknak kellemes ünnepeket és békés, boldog, túrákban gazdag új évet kívánok!

Ambrus Tibor,
az EKE-Kolozsvár – 1891
elnöke

FAZAKAS FERENC

Januári rendezvények

- **Minden nap** – a hóviszonyoktól függően – sízés a Hajtás völgyben (9–16 óra között). Szervező: Szilágyi András. Érdeklődni telefonon.
 - **December 31. (szerda):** Duma-túra (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
 - **December 31–január 2. (szerda–péntek):** Csucsai szilveszter. Szervező: Kiss János. Korlátolt létszám, érdeklődni telefonon.
 - **December 31. (szerda): EKE-SZILVESZTER** az Apáczai-líceum dísztermében. Jelentkezni a székházban a szolgálatos napokon.
 - **Január 2. (péntek):** Évnyitó túra a Rejtett-forráshoz (6 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Bagaméri Tibor.
 - **Január 3. (szombat):** Hagyományos Árpád-csúcs túra (20 km, 400 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor a Monostori végállomáson. Túravezető: Kiss János.
 - **Január 6. (kedd):** Este 20 órától korcsolyázás és a továbbiakban minden kedden, este 20 órától korcsolyázást kedvelőkkel találkozó a CORA üzletház parkolójában. Szervező: Ambrus Tibor (EKE-tagoknak 20%-os kedvezményes belépő).
 - **Január 7. (szerda):** Péter (Plecska)-gerinc (9 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.
 - **Január 10. (szombat):** Feleki sípálya–Feleki stadion (20 km, 500 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor a 32-es Alverna végállomásán. Túravezető: Kiss János.
 - **Január 13. (kedd):** „Csendéletek”, fotókiállítás az egyetemi könyvtár előcsarnokában. Rendezi az EKE – Kolozsvár 1891 fotóklubja. Megnyitó 17 órakor. A kiállítást méltatja dr. Farkas György. Szervező: Bozsoki Adrienn. ♦ Este 20 órától korcsolyázás (részletek fent, január 6-nál).
 - **Január 14. (szerda):** István-forrás (8 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ Túravezetők tanácskozása és választmányi gyűlés 18 órától a székházban.
 - **Január 16–18. (péntek–vasárnap):** Vonatos kirándulás Csík-szeredába a Best 100 Nemzetközi fotóművészeti fényképkkiállításra, múzeumlátogatás és kirándulás Csíkszépvízre. Túravezető: Vas Géza. Érdeklődni telefonon vagy e-mail-en vasgeza@gmail.com
 - **Január 17. (szombat):** Medve-gerinc–Bükk-tető–Szászfenes (17 km, 500 m szintkülönbség). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Kiss János.
 - **Január 17–18. (szombat–vasárnap):** Kirándulás a Bulea-tónál levő Jégzállóhoz. Találkozás 17-én 7 órakor a Flip előtt. Érdeklődni telefonon. Túravezető: Szócs Miklós.
 - **Január 18. (vasárnap):** Kirándulás Sztánára. Csiga-domb–Riszeg tető (16 km). Túravezető: Szima Márton. Érdeklődni telefonon.
 - **Január 20. (kedd):** Este 20 órától korcsolyázás (részletek fent, január 6-nál).
 - **Január 21. (szerda):** Cérna-forrás (8 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
 - **Január 23–25. (péntek–vasárnap):** Budapesti kiállítások. Találkozás 7 órakor a Flip előtt. Érdeklődni telefonon. Túravezető: Kovács D. Zsuzsa.
 - **Január 24. (szombat):** Gorbó-völgyi jeges alakzatok (20 km, 350 m szintkülönbség). Találkozás 8.30 órakor a Hajnal negyedben a 35-ös végállomásán vagy 9.30 órakor a Hintás fánál. Túravezető: Kiss János.
 - **Január 25. (vasárnap):** A Lombi-gerinc (15 km). Találkozás 9 órakor a kisállomás előtt az M39-es autóbusz megállójában. Túravezető: Vlád Pál ♦ Mikrobuszos kirándulás Kisbányára. Túravezető: Vas Géza. Érdeklődni telefonon.
 - **Január 27. (kedd):** Este 20 órától korcsolyázás (részletek fent, január 6-nál).
 - **Január 28. (szerda):** Rejtett-forrás (7 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta.
 - **Január 31–február 1. (szombat–vasárnap):** Csillagtúrák Csucsán az EKE kulcsosháztól, kétnapos túra. Túravezető: Kiss János. Érdeklődni telefonon.
 - **Február 1. (vasárnap):** Vonatos kirándulás a Körös-kanyarba – Bánlaka, Sonkolyos (10 km). Találkozás 7.15 órakor a nagyállomás előtt. Túravezető: Vlád Pál.
 - **Február 3. (kedd):** Este 20 órától korcsolyázás (részletek fent, január 6-nál).
 - **Február 4. (szerda):** Péter-úti séta (9 km), találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Túravezető: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.
- **Túraelőzetes: Február 5–8. (péntek–vasárnap):** Kirándulás Bécsbe. Érdeklődni telefonon. Túravezető: Kovács D. Zsuzsa. ♦ Február 15. (vasárnap): Kerékpáros túra a Királyerdőben. Élesd-Barátka (65 km). Túravezető: Szima Márton. Érdeklődni telefonon.
- Szolgálatos napok a székházban (Kolozsvár, Cardinal Iuliu Hossu/Fürdő u. 20. sz., 13-as ajtó): hétfőn, csütörtökön 17–18 óra, kedden 10.30–12.30 óra között. ♦ EKE-fotóklub: minden kedden 17 órától a székházban. ♦ Könyvtár: minden csütörtökön 17–18 óra között a székházban.
- Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk.

TÚRAVEZETŐK, SZERVEZŐK ELÉRHETŐSÉGEI
Ambrus Tibor 0722-377622; Bagaméri Tibor 0742-776930; Bozsoki Adrienn 0264-446319; Kiss János 0364-807639; Kovács D. Zsuzsa 0747-070790; Márton Erzsébet 0742-037179; Székely Lavotta 0748-036290; Szilágyi András 0742-625130; Szima Márton 0766-703575; Szócs Miklós 0740-061741; Vas Géza 0742-659570; Vlád Pál 0264-435866; Titkár: Etédi József 0745-029946 és Székely Lavotta.

Áldott karácsonyt, napsütötte ösvényeket
és boldog új évet kívánunk
minden jelenlegi és jövődöbeli
kirándulónak!